

WPISUJE ZDAJĄCY

KOD		

PESEL									

*miejsce
na naklejkę*

EGZAMIN MATURALNY Z GEOGRAFII

POZIOM ROZSZERZONY

PRZYKŁADOWY ARKUSZ EGZAMINACYJNY

DLA OSÓB NIESŁYSZĄCYCH (A7)

DATA: **18 grudnia 2014 r.**CZAS PRACY: **do 210 minut**LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **60**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 24 strony (zadania 1–45) oraz barwny materiał źródłowy (strony I–IV). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu albo pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
6. Podczas egzaminu możesz korzystać z linijki, lupy i kalkulatora prostego.
7. Barwny załącznik możesz oderwać, ale po zakończeniu pracy włóż go do arkusza egzaminacyjnego.
8. Na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
9. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

Zadania od 1. do 8. rozwiąż, korzystając z barwnej mapy Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego, położonego w Sudetach.

Zadanie 1. (0–1)

Na fotografii przedstawiono stok Czarnej Góry (E2) z narciarskimi trasami zjazdowymi.

Na podstawie: www.czarnagora.info

Zaznacz nazwę szczytu, z którego wykonano zdjęcie.

- A. Smrekowiec (E4)
- B. Przednia (C2)
- C. Stroma (G4)
- D. Rudka (G2)

Zadanie 2. (0–1)

Podaj:

- cechę środowiska przyrodniczego, która ułatwia tworzenie narciarskich tras zjazdowych na stokach Czarnej Góry
- skutek dla środowiska przyrodniczego, który może wynikać z tworzenia tras narciarskich na stokach Czarnej Góry.

Cecha środowiska przyrodniczego

.....
.....

Skutek dla środowiska przyrodniczego

.....
.....

Zadanie 3. (0–2)

Oblicz średni spadek wyciągu krzeselkowego na stoku Czarnej Góry, jeżeli górna stacja wyciągu jest na wysokości 1170 m n.p.m., a dolna na wysokości 810 m n.p.m. Zapisz obliczenia. Wynik podaj w promilach.

Obliczenia

Odpowiedź .....

Zadanie 4. (0–2)

Przedstaw trzy przykłady wpływu środowiska przyrodniczego na działalność człowieka na obszarze przedstawionym na mapie.

1. ....
.....
2. ....
.....
3. ....
.....

Zadanie 5. (0–1)

Zaznacz poprawne dokończenie zdań 1. i 2.

1. Wejście do Jaskini Niedźwiedziej (G3/4) jest na wysokości około

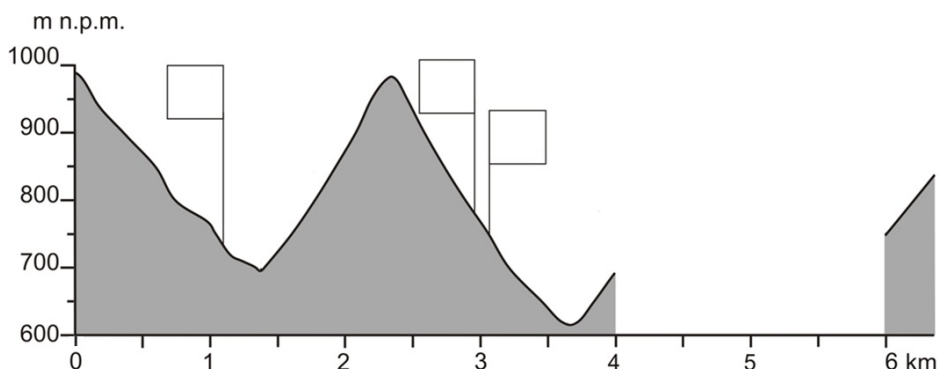
- A. 800 m n.p.m.
- B. 1200 m n.p.m.

2. Dział wodny między zlewniami Kleśnicy i Morawki przebiega

- A. wzdłuż grzbietu wzniesień Zawada i Stromy (J3).
- B. wzdłuż grzbietu masywu Młyńsko (H3).

Materiał źródłowy do zadań 6.–7.

Na rysunku przedstawiono profil topograficzny wykonany wzdłuż równoleżnika przechodzącego przez niższy szczyt masywu Młyńsko (H3), na odcinku od 16°50'E do 16°55'E. Profil trzeba uzupełnić.

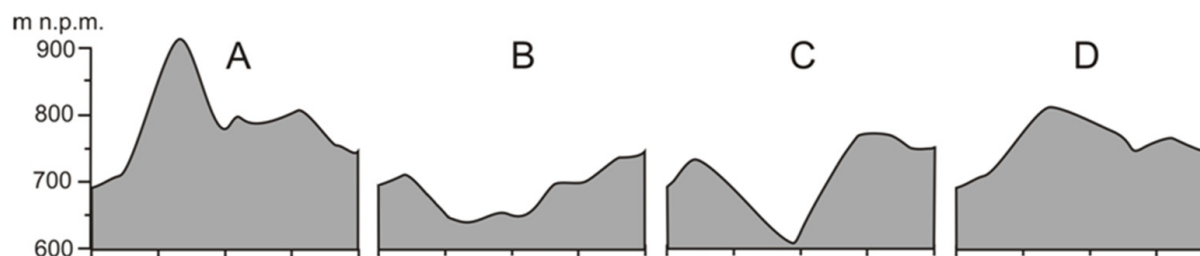
Zadanie 6. (0–1)

Wpisz w puste pola na rysunku numery, którymi oznaczono trzy obiekty.

1. Sztolnia
2. Muzeum Ziemi
3. Przystanek autobusowy w Kletnie
4. Szlak rowerowo-narciarski na wschodnim stoku Młyńska

Zadanie 7. (0–1)

Zaznacz literę (A–D), którą oznaczono rysunek przedstawiający brakujący fragment profilu.

Zadanie 8. (0–1)

Wskaż i uzasadnij, która z dwóch miejscowości: Sienna czy Kletno, jest ciekawsza pod względem turystycznym. W uzasadnieniu podaj dwa argumenty.

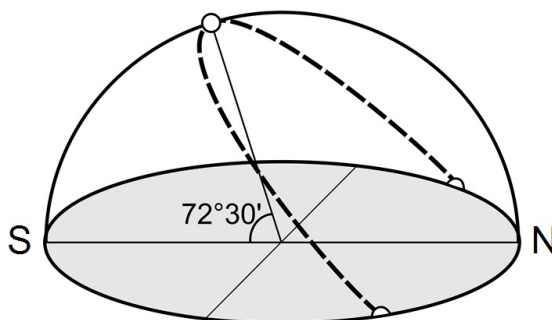
Miejscowość .....

Uzasadnienie:

1. ....
.....
2. ....
.....

Zadanie 9. (0–2)

W obserwatorium astronomicznym zmierzono wysokość górowania Słońca w pierwszym dniu jednej z astronomicznych pór roku. Wynik przeprowadzonego pomiaru przedstawiono na rysunku.

Oblicz szerokość geograficzną obserwatorium, w którym zmierzono wysokość górowania Słońca. Zapisz obliczenia.

Obliczenia

Szerokość geograficzna .....

Zadania 10.–11. rozwiąż na podstawie barwnej mapy, na której przedstawiono średnią roczną amplitudę temperatury powietrza na Ziemi (strona II barwnego materiału źródłowego).

Zadanie 10. (0–1)

Napisz dwie prawidłowości dotyczące rozkładu średniej rocznej amplitudy temperatury powietrza na Ziemi.

1. ....
.....
2. ....
.....

Zadanie 11. (0–2)

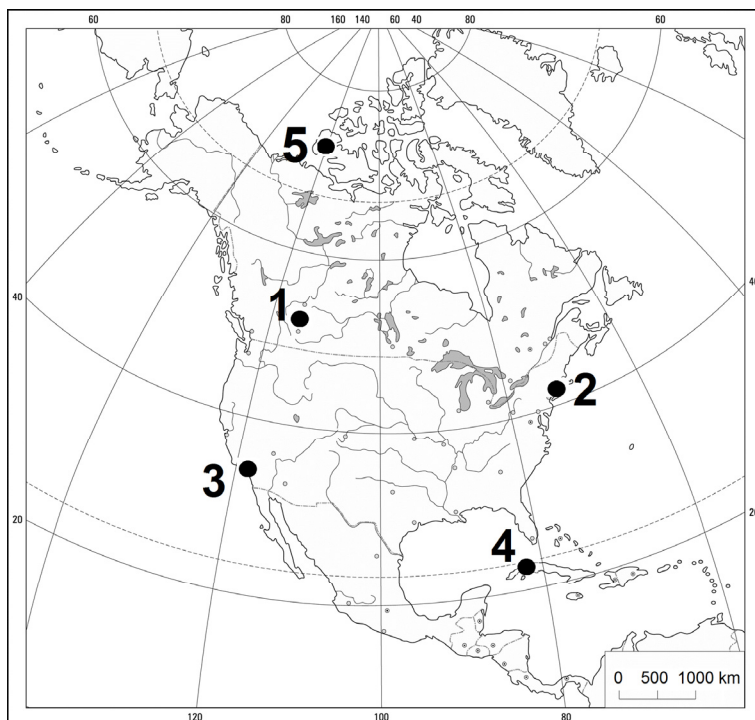
Obszar oznaczony na mapie literą X i oznaczony literą Y leżą na tych samych szerokościach geograficznych.

Wyjaśnij, uwzględniając związek przyczynowo-skutkowy, dlaczego na obszarze oznaczonym literą X średnia roczna amplituda temperatury powietrza jest mniejsza niż na obszarze Y.

.....
.....
.....
.....

Zadanie 12. (0–2)

Na mapie Ameryki Północnej numerami od 1. do 5. oznaczono wybrane stacje meteorologiczne.

Na podstawie: *Atlas geograficzny świata*, Warszawa 2003.

W tabeli są dane klimatyczne dla czterech stacji meteorologicznych wybranych spośród oznaczonych numerami na mapie Ameryki Północnej.

Numer stacji		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
	t	21,3	22,8	23,1	24,5	26,2	27,4	27,7	27,2	26,3	25,2	23,7	22,3	24,8
	o	75	40	45	45	130	145	110	110	130	180	80	60	1150
	t	12,3	12,9	14,0	15,1	16,6	18,9	20,9	21,4	20,3	18,2	15,7	13,4	16,7
	o	78	84	70	26	11	2	0	0	4	17	30	66	388
	t	-0,4	-0,7	4,4	9,7	15,6	20,3	23,4	22,3	19,3	13,5	7,1	1,3	11,3
	o	79	89	85	89	78	89	106	110	81	93	61	90	1050
	t	-13,6	-10,5	-4,3	4,6	10,4	14,1	16,7	11,4	10,1	6,1	-3,5	-10,1	2,6
	o	25	17	19	21	48	84	89	65	34	18	20	20	460

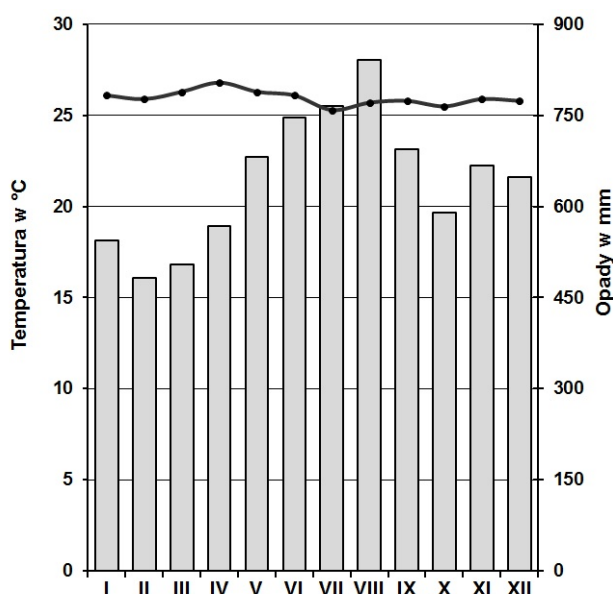
t – temperatura powietrza w °C   o – opady atmosferyczne w mm

Na podstawie: B. Pydziński, S. Zając, *Klimatologia w szkole*, Warszawa 1990.

Dopasuj do danych klimatycznych przedstawionych w tabeli stacje meteorologiczne. Wpisz do tabeli numery, którymi oznaczono stacje na mapie.

Zadanie 13. (0–1)

Poniższy klimatogram został sporządzony dla miejscowości Quibdo (5°41'N; 76°39'W), położonej niedaleko wybrzeża Pacyfiku w zachodniej części Kolumbii.

Na podstawie: J. Staszewski, F. Uhorczak, *Geografia fizyczna w liczbach*, Warszawa 1966.

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Największy wpływ na rozkład i sumę rocznych opadów atmosferycznych na stacji meteorologicznej w Quibdo ma

- A. napływ zwrotnikowych mas powietrza znad południowego Pacyfiku.
- B. utrzymywanie się wyżu zwrotnikowego z centrum nad południowym Pacyfikiem.
- C. częste występowanie cyklonów tropikalnych na wybrzeżu pacyficznym Kolumbii.
- D. działanie międzyzwrotnikowej strefy zbieżności, wzdłuż której następuje wstępujący ruch mas powietrza.

Zadania 14.–16. rozwiąż na podstawie barwnej mapy, na której przedstawiono ujście Gangesu i Brahmaputry (strona II barwnego materiału źródłowego).

Zadanie 14. (0–1)

Oceń prawdziwość informacji dotyczących Bangladeszu. Wpisz znak X w tabeli.

Informacja		Prawda	Fałsz
1.	W Bangladeszu są dobre warunki do rozwoju energetyki wodnej ze względu na duży spadek wielkich rzek.		
2.	W południowej części Bangladeszu są głównie gleby astrefowe.		
3.	W północnej części Bangladeszu są lasy namorzynowe.		

Zadanie 15. (0–2)

Podaj po dwie cechy środowiska przyrodniczego Bangladeszu, które w tym kraju:

– pomagają w rozwoju rolnictwa

1. ....

2. ....

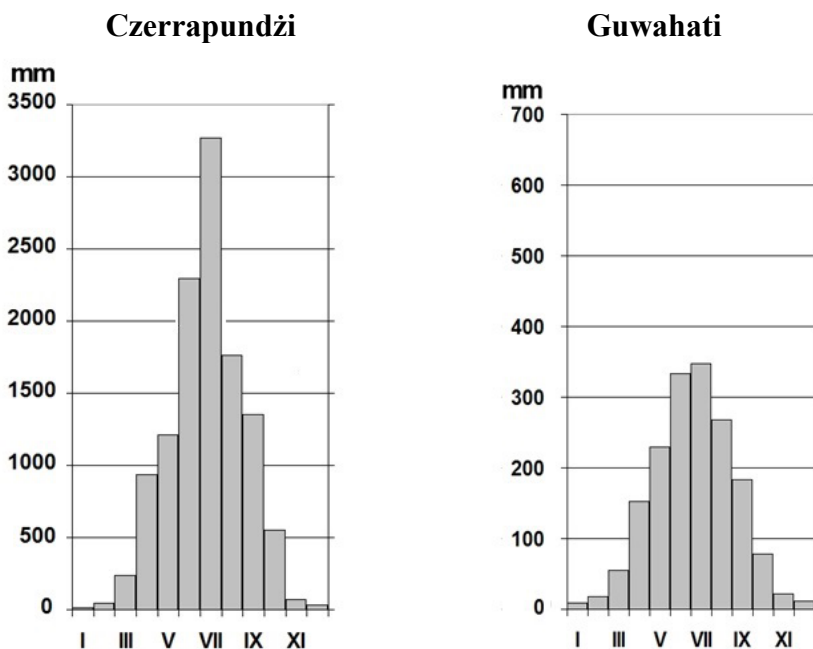
– utrudniają rozwój rolnictwa.

1. ....

2. ....

Zadanie 16. (0–2)

Na wykresach przedstawiono rozkład opadów atmosferycznych w ciągu roku w miejscowościach Czerrapundzi i Guwahati.

■ opady atmosferyczne w mm

Na podstawie: www.klimadiagramme.de

Wyjaśnij, dlaczego Czerrapundzi i Guwahati różnią się wielkością rocznej sumy opadów atmosferycznych. Przedstaw dwa argumenty.

1. ....

.....

2. ....

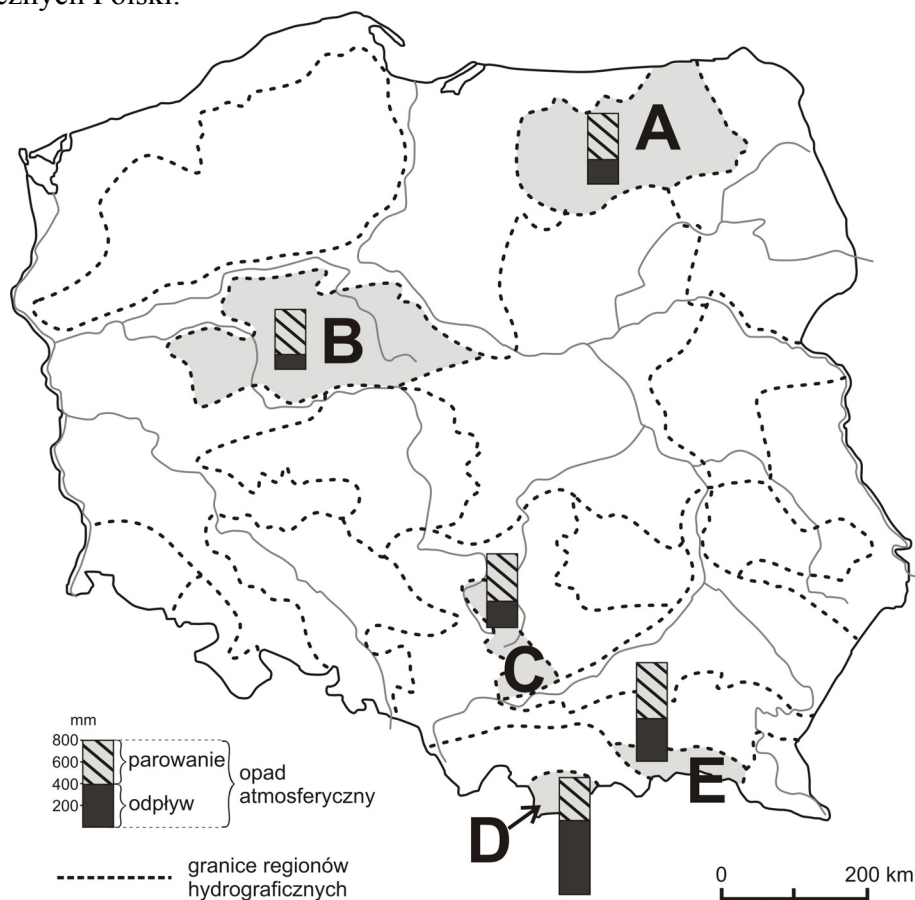
.....

.....

Zadanie 17. (0–1)

Na mapie przedstawiono średni roczny bilans wodny w wybranych regionach hydrograficznych Polski.

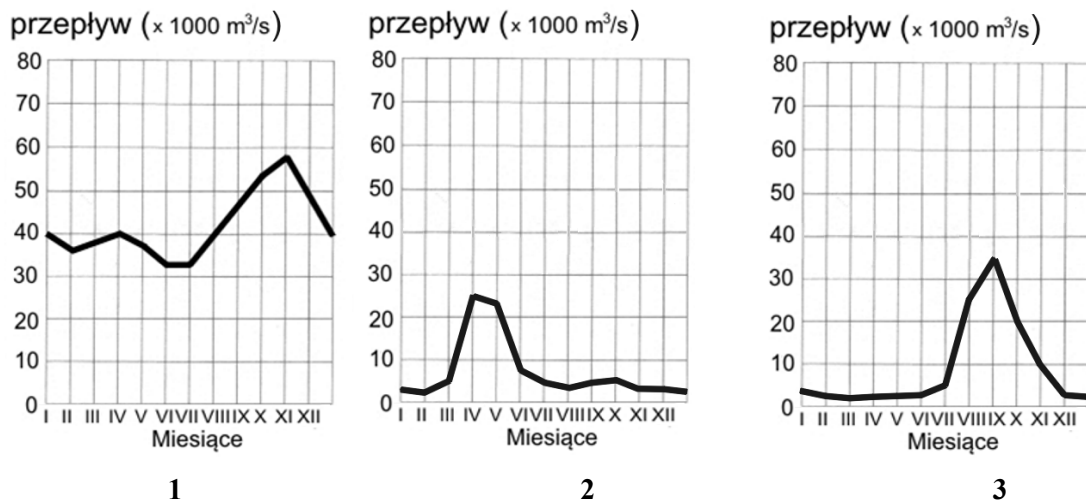
Na podstawie: L. Starkel, *Geografia Polski. Środowisko przyrodnicze*, Warszawa 1999.

Przyporządkuj do każdego z opisów bilansu wodnego region, do którego dany opis pasuje. Wpisz do tabeli obok każdego opisu literę, którą oznaczono region na mapie.

Opis bilansu wodnego		Region
1.	Odpływ, który jest mniejszy od parowania, ograniczany jest wieloma szczelinami, które powstały w skałach węglanowych i ułatwiają spływanie wody opadowej w podłoże.	
2.	Duże nachylenie terenu decyduje o wysokim odpływie wody, który w tym regionie jest większy od parowania.	
3.	Bardzo małe ilości parującej i odpływającej wody mają związek z położeniem tego regionu w cieniu opadowym wzgórz morenowych.	

Zadanie 18. (0–2)

Na wykresach przedstawiono zmienność przepływów wody trzech rzek: Gangesu, Kongo i Wołgi.

Na podstawie: E. Czaya, *Rzeki kuli ziemskiej*, Warszawa 1987.

Podaj numer wykresu, na którym przedstawiono przepływy Wołgi. Wyjaśnij występowanie wezbrań i nízówek w tej rzece w ciągu roku.

Numer wykresu .....

Wyjaśnienie

.....

.....

.....

.....

Zadania 19.–20. wykonaj na podstawie barwnej mapy, na której przedstawiono budowę geologiczną Europy (strona III barwnego materiału źródłowego).

Zadanie 19. (0–1)

Oceń prawdziwość informacji. Wstaw znak X w tabeli.

	Informacja	Prawda	Fałsz
1.	Struktury fałdowe południowej Europy powstały wcześniej niż struktury geologiczne północnej Europy.		
2.	Skały masywu prekambryjskiego, tworzącego większą część Skandynawii, są także pod skałami osadowymi platformy wschodnioeuropejskiej.		
3.	Większość obszaru Polski przykryta jest pokrywą skał osadowych, leżących we wschodniej części kraju na prekambryjskim trzonie krystalicznym.		

Zadanie 20. (0–1)

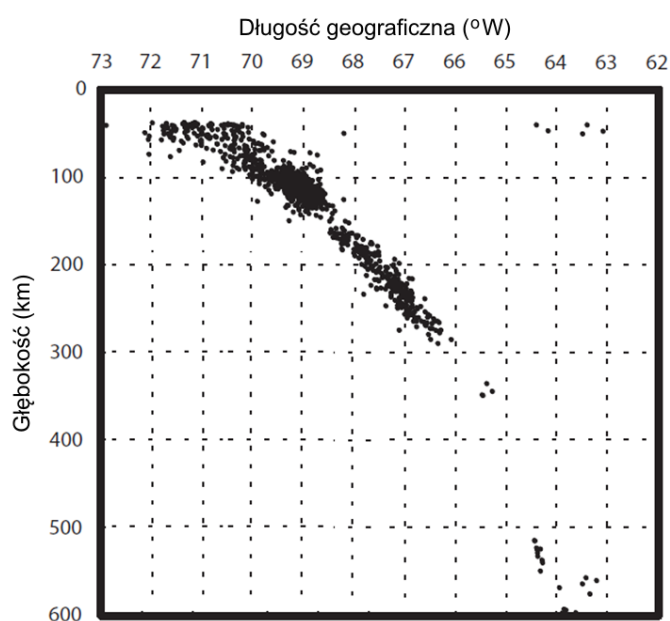
Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

W części Europy, gdzie było najmłodsze fałdowanie, nie ma

- A. rowów tektonicznych.
- B. stref ryftowych.
- C. obszarów sejsmicznych.
- D. zapadlisk śródgórskich.

Zadanie 21. (0–1)

Na wykresie przedstawiono rozkład głębokości ognisk trzęsień ziemi na jednym z kontynentów.

Na podstawie: www.scielo.org.mx

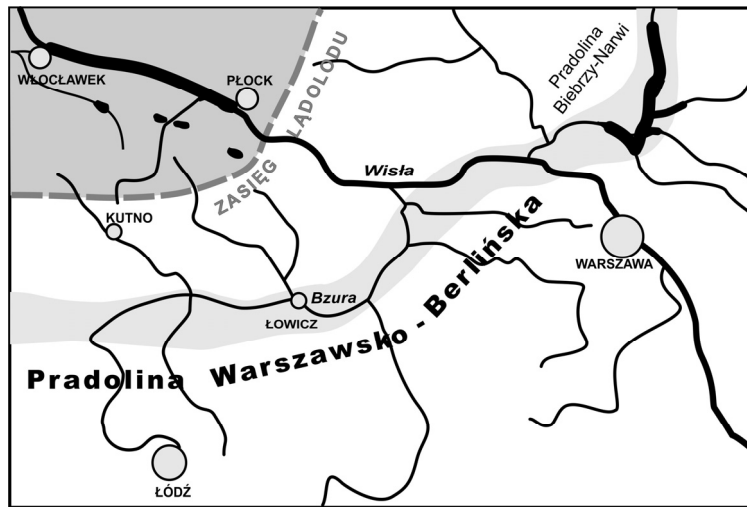
Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Przedstawione na wykresie zróżnicowanie głębokości ognisk trzęsień ziemi jest wynikiem

- A. zderzenia dwóch płyt kontynentalnych.
- B. odsuwania się płyty oceanicznej od kontynentalnej.
- C. podsuwania się płyty oceanicznej pod kontynentalną.
- D. poziomego przesuwania się płyt kontynentalnych względem siebie.

Materiał źródłowy do zadań 22.–23.

Na rysunku przedstawiono położenie Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej, współczesną sieć rzeczną oraz zasięg jednego z lądolodów w okresie plejstocenu.

Na podstawie: www.zycieaklimat.edu.pl

Zadanie 22. (0–1)

Udowodnij związek między współczesnym układem sieci rzecznej regionu przedstawionego na rysunku z położeniem Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 23. (0–2)

Wyjaśnij, w jaki sposób na obszarze nizin Polski w plejstocenie powstawały pradoliny. Uwzględnij dwie przyczyny.

.....

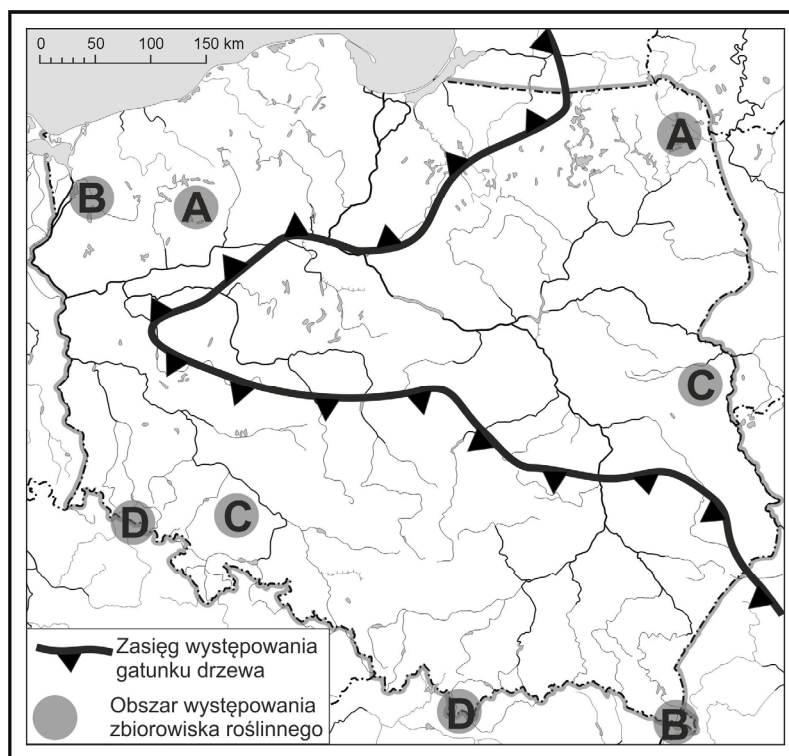
.....

.....

.....

Zadania 24.–25. rozwiąż na podstawie mapy oraz barwnych fotografii, na których przedstawiono wybrane zbiorowiska roślinne występujące w Polsce (strona III barwnego materiału źródłowego).

Na mapie zaznaczono granicę występowania jednego z gatunków drzew rosnących w Polsce. Literami (A–D) oznaczono charakterystyczne obszary występowania wybranych zbiorowisk roślinnych.

Na podstawie: *Geograficzny atlas Polski*, Warszawa 2000.

Zadanie 24. (0–1)

Uzupełnij zdanie.

Na mapie przedstawiono granicę występowania ..... – drzewa, które dominuje w zbiorowisku roślinnym przedstawionym na fotografii oznaczonej numerem .....

Zadanie 25. (0–1)

Przyporządkuj do każdego z przedstawionych na fotografiach (1.–3.) zbiorowisk roślinnych charakterystyczne dla niego obszary występowania, które oznaczono na mapie literami A–D. Wpisz przy numerze fotografii literę wybraną z mapy.

Fotografia 1. ....

Fotografia 2. ....

Fotografia 3. ....

Zadania 26.–29. rozwiąż na podstawie barwnej mapy, na której przedstawiono gęstość zaludnienia na Ziemi (strona IV barwnego materiału źródłowego).

Zadanie 26. (0–1)

Wyjaśnij, dlaczego na obszarach oznaczonych na mapie literą A duża wysokość nad poziomem morza jest czynnikiem ułatwiającym zaludnienie tych obszarów.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 27. (0–1)

Zaznacz czynnik, który ma największy wpływ na gęstość zaludnienia obszarów wskazanych na mapie literą B.

- A. Żyzne gleby.
- B. Zasoby surowców.
- C. Mała odległość od oceanu.
- D. Gorący klimat o cechach morskich.

Zadanie 28. (0–1)

Uzupełnij zdania (1.–2.). Wpisz nazwę jednego z obszarów, na którym podany czynnik decyduje o gęstości zaludnienia. Nazwy obszarów wybierz z podanych.

Jawa   Tybet   południowo-zachodnie wybrzeże Morza Śródziemnego
Wielki Basen Artezyjski   delta Nigru

1. Wysokość nad poziomem morza decyduje o małej gęstości zaludnienia (poniżej 10 osób/1 km²) na obszarze

.....

2. Warunki klimatyczne są najważniejszym czynnikiem decydującym o dużej gęstości zaludnienia (powyżej 100 osób/1 km²) na obszarze

.....

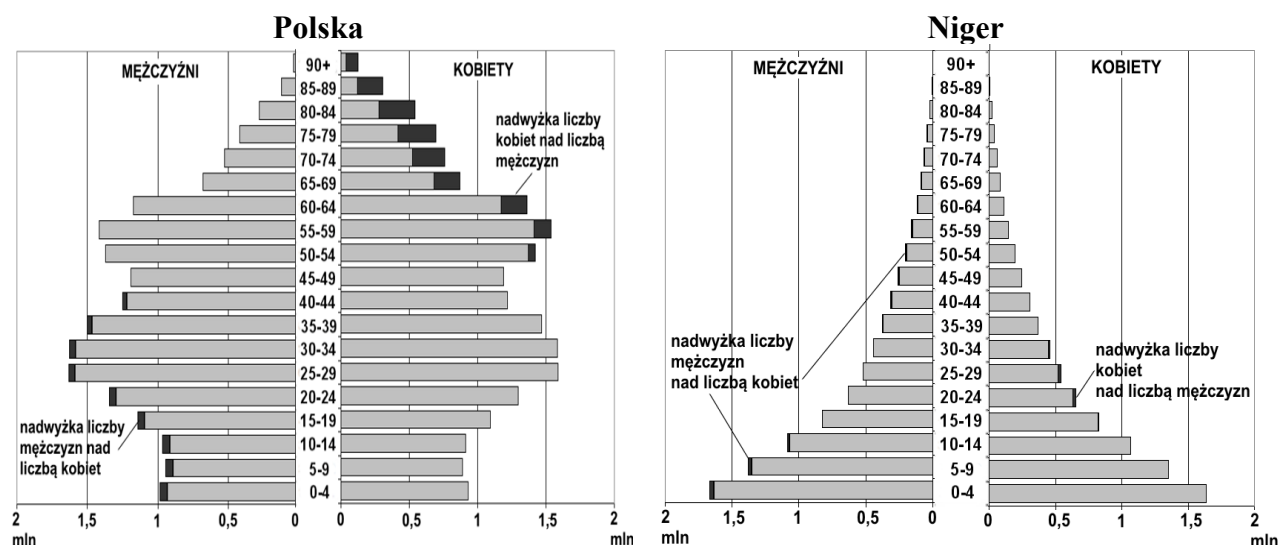
Zadanie 29. (0–2)

Na podstawie mapy napisz trzy wnioski dotyczące zróżnicowania gęstości zaludnienia na obszarze Azji.

1. ....
2. ....
3. ....

Materiał źródłowy do zadań 30.–32.

Na wykresach przedstawiono strukturę wieku i płci ludności Polski oraz Nigru w 2012 roku.

Na podstawie: www.census.gov

Zadanie 30. (0–1)

Dokończ zdanie – wybierz i zaznacz odpowiedź A albo B oraz jej uzasadnienie spośród odpowiedzi 1–3.

A.	w I fazie rozwoju demograficznego,	która charakteryzuje się	1.	wysokim współczynnikiem urodzeń i równoczesnym wysokim współczynnikiem zgonów.
B.	w II fazie rozwoju demograficznego,		2.	spadkiem współczynnika zgonów przy utrzymującym się wysokim współczynnikiem urodzeń.
			3.	spadkiem współczynnika urodzeń przy utrzymującym się wysokim współczynnikiem zgonów.

Zadanie 31. (0–1)

Na podstawie wykresów napisz trzy demograficzne różnice pomiędzy Polską i Nigrem.

1. ....
.....
2. ....
.....
3. ....
.....

Zadanie 32. (0–2)

Napisz, co trzeba zrobić w zakresie polityki demograficznej Polski i Nigru, w celu uzyskania dużej zmiany udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności tych krajów. Podaj po dwa przykłady.

Polska

1. ....
.....
2. ....
.....

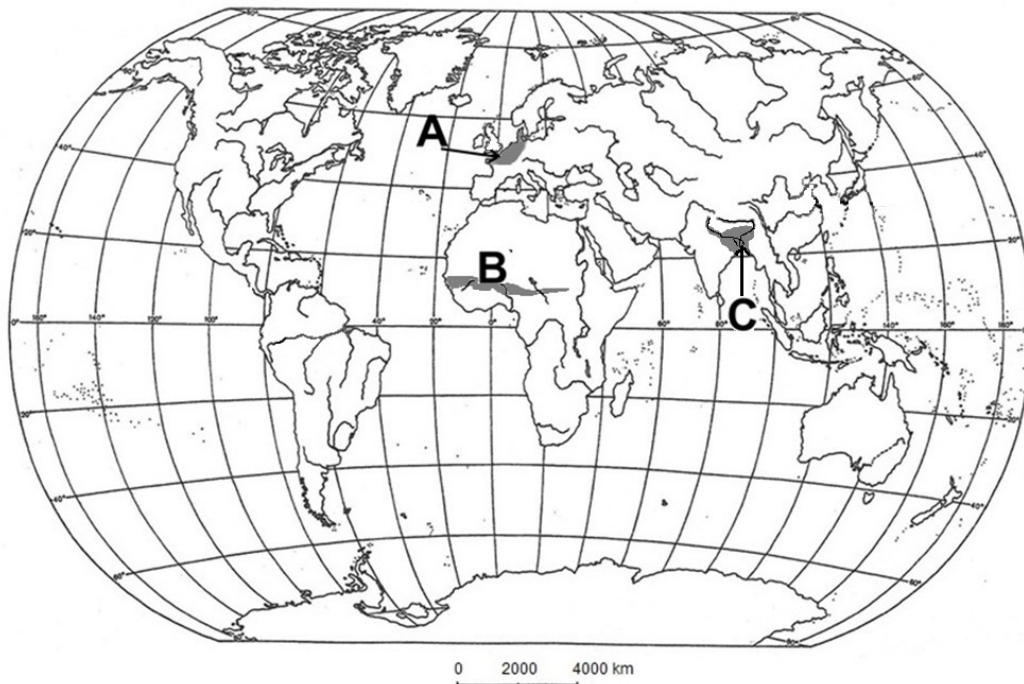
Niger

1. ....
.....
2. ....
.....

Zadanie 33. (0–2)

Na mapie oznaczono literami A, B, C wybrane regiony świata.

Na podstawie: *Atlas geograficzny świata*, Warszawa 2010.

Uporządkuj oznaczone regiony według podanych kryteriów. Wpisz w puste pola litery odpowiadające regionom na mapie.

Kryteria:

– intensywność wietrzenia chemicznego

największa

najmniejsza

– żyzność gleb

największa

najmniejsza

– wielkość plonów uprawianych zbóż

największa

najmniejsza

Materiał źródłowy do zadań 34.–35.

W tabeli przedstawiono liczbę pracujących oraz ich udział w całkowitej liczbie ludności Polski w latach 1950–2011.

Rok	1950	1960	1970	1980	1990	2000	2011
Pracujący (w tys.)	10 186	12 401	15 175	17 334	16 484	15 489	14 233
Udział (w %)	40,7	41,6	46,4	48,6	43,3	40,1	37,0

Na podstawie: J. Kądziołka, K. Kocimowski, E. Wołonciej, *Świat w liczbach 2013*, Warszawa 2013.

Zadanie 34. (0–1)

Podane informacje dotyczące udziału pracujących w całej populacji Polski przyporządkuj do lat. Wstaw znak X w tabeli.

Informacje		1950	1960	1980	2011
1.	Udział osób pracujących był wynikiem bezrobocia oraz starzenia się populacji, co skutkowało przejściem w wiek poprodukcyjny dużej grupy ludności.				
2.	Udział osób pracujących był wynikiem dużej liczby osób w wieku produkcyjnym na skutek wysokiego przyrostu naturalnego, który zaczął się ponad 20 lat wcześniej.				

Zadanie 35. (0–1)

Podaj rok, w którym udział pracujących w całkowitej liczbie ludności Polski był najbardziej korzystny dla gospodarki. Uzasadnij odpowiedź.

Rok .....

Uzasadnienie .....

.....
.....
.....

Zadanie 36. (0–1)

W tabeli przedstawiono strukturę zatrudnienia według działów gospodarki w Polsce w 1992 roku.

W prawej kolumnie tabeli przy każdym sektorze gospodarki wpisz znak „+”, jeśli lata 1992–2013 r. charakteryzują się tendencją wzrostową udziału danego sektora w zatrudnieniu, albo znak „-”, jeśli charakteryzują się tendencją spadkową.

Wyszczególnienie	Udział zatrudnionych (w %)	
	1992 r.	2012 r.
Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	26,8	
Przemysł i budownictwo	32,0	
Usługi	41,2	

Na podstawie: J. Kądziołka, K. Kocimowski, E. Wołoncej, *Świat w liczbach 2004/2005*, Warszawa 2005.

Zadanie 37. (0–2)

Podaj trzy przyczyny zmian w strukturze zatrudnienia ludności Polski od 1992 roku.

1. ....
.....
2. ....
.....
3. ....
.....

Zadanie 38. (0–2)

W tabeli, , podano cechy rolnictwa wspólne dla trzech krajów spośród wymienionych.

Podkreśl kraj, do którego dana cecha rolnictwa nie pasuje.

Cechy rolnictwa	Kraje			
Intensywna i pracochłonna uprawa zbóż.	Chiny	Mongolia	Wietnam	Filipiny
Hodowla zwierząt w formie okresowej wędrowności ze stadami w poszukiwaniu pastwisk.	Sudan	Kongo	Mali	Niger
Wysoki udział dużych gospodarstw w strukturze wielkościowej, prowadzących ekstensywną uprawę zbóż i ekstensywną hodowlę zwierząt.	Kanada	Australia	Japonia	Brazylia

Materiał źródłowy do zadań 39.–40.

W tabeli przedstawiono udział powierzchni upraw wybranych roślin w całkowitej powierzchni upraw w Polsce w latach 1960–2011.

Rośliny uprawne		1960	1970	1980	1990	2000	2011
		% całkowitej powierzchni upraw					
A.	Żyto	33,4	22,8	20,9	16,3	17,2	10,3
B.	Owies	10,7	10,2	6,9	5,2	4,6	5,2
C.	Ziemniaki	18,8	18,5	17,0	12,9	10,4	3,7
D.	Rzepak	0,7	2,0	2,2	3,5	3,5	7,8

Na podstawie: J. Kądziołka, K. Kocimowski, E. Wołoncej, *Świat w liczbach 2013*, Warszawa 2013.

Zadanie 39. (0–1)

Przyporządkuj do każdej z podanych przyczyn roślinę uprawną. Wybierz roślinę z wymienionych w tabeli. Wpisz literę (A–D).

Przyczyny		Roślina uprawna
1.	Na zmianę udziału powierzchni upraw tej rośliny duży wpływ ma pogłowie koni w Polsce.	
2.	Na zmianę udziału powierzchni upraw tej rośliny w ostatnich latach ma wpływ zastosowanie otrzymywanego z niej produktu w przemyśle paliwowym.	
3.	Na zmianę udziału powierzchni upraw tej rośliny mają wpływ m.in. zmiany pogłowia trzody chlewnej oraz przemysł gorzelniczy w Polsce.	

Zadanie 40. (0–2)

Rozpoznaj, do których trzech roślin uprawnych w Polsce pasują informacje w tabeli. Wpisz znak X w tabeli.

Informacja	Żyto	Owies	Ziemniaki	Rzepak
Spośród wymienionych jest to roślina o największych wymaganiach glebowych oraz uprawiana głównie na Dolnym Śląsku i Kujawach.				
Roślina uprawiana głównie w rejonach górskich oraz na Podlasiu.				
Jest to roślina przemysłowo-pastewno-żywniowa, której znaczenie spożywcze w ostatnim czasie zmniejszyło się.				

Zadanie 41. (0–1)

Na fotografii przedstawiono centrum magazynowo-produkcyjne, które powstało na terenach wiejskich w okolicach Poznania.

Na podstawie: www.swarzedz.pl

Główną funkcją wsi jest wytwarzanie żywności i surowców rolniczych. Obecnie w Polsce na wsi obok rolnictwa często rozwija się pozarolnicza działalność gospodarza, co pokazuje fotografia.

Podaj dwie korzyści, jakie mają z rozwoju nowych funkcji wsi mieszkańcy terenów wiejskich

1. ....
.....
2. ....
.....

Zadanie 42. (0–1)

W 2007 roku Polska podpisała pakiet 3x20, według którego do 2020 r. w Polsce 20% energii będzie pochodzić ze źródeł odnawialnych, o 20% zmniejszona zostanie emisja CO₂ i o 20% zostanie podniesiona efektywność energetyczna kraju. Obecnie polska energetyka zużywa rocznie około 50 mln ton węgla kamiennego i 65 mln ton węgla brunatnego.

Na podstawie: K. Różycki, *Popiół czy diament*, Angora nr 48/2013.

Podaj przykład korzyści ekologicznej i gospodarczej dla Polski, jeśli uda się zrealizować pakiet 3x20.

Korzyść ekologiczna

.....
.....

Korzyść gospodarcza

.....
.....

Zadanie 43. (0–1)

W tabeli przedstawiono przykładowe wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego w 2012 r. dla wybranych państw.

Nazwa państwa	HDI	PKB na 1 mieszkańca w tys. dol. USA	Oczekiwana długość życia w chwili urodzenia	Oczekiwane lata nauki dla dzieci zaczynających edukację
Nowa Zelandia	0,92	24,4	80,8	19,7
Irlandia	0,92	28,7	80,7	18,3
Zjednoczone Emiraty Arabskie	0,82	42,7	76,7	12,0
Katar	0,83	87,5	78,5	12,2

Na podstawie: www.hdr.undp.org

Na podstawie analizy danych w tabeli podaj, który z dwóch wskaźników: HDI czy PKB na 1 mieszkańca, jest bardziej pewny przy ocenie rozwoju społeczno-gospodarczego państw. Uzasadnij odpowiedź, posługując się przykładami państw wymienionych w tabeli.

.....

.....

.....

.....

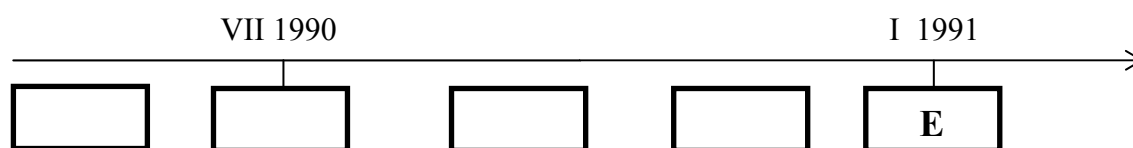
.....

.....

Zadanie 44. (0–1)

Uporządkuj chronologicznie wydarzenia dotyczące przyczyn i przebiegu konfliktu w rejonie Zatoki Perskiej w latach 1990–1991. Wpisz na osi czasu odpowiednie litery.

- Rada Bezpieczeństwa ONZ przyjęła uchwały: krytykującą agresję i nakładającą embargo gospodarcze oraz wzywającą wojska irackie do wycofania się z Kuwejtu.
- Wojska irackie weszły na terytorium Kuwejtu, ogłoszono zajęcie Kuwejtu.
- Powstała koalicja antyiracka, upoważniona przez Radę Bezpieczeństwa do użycia wszelkich środków w celu zmuszenia Iraku do przestrzegania uchwał ONZ.
- Władze Iraku oskarżyły Kuwejt o bezprawną eksploatację pola naftowego leżącego na granicy iracko-kuwejckiej.
- Rozpoczęła się operacja „Pustynna Burza”.

Do rozwiązania zadania 45. możesz wykorzystać barwne zdjęcie satelitarne wykonane nad terytorium Kuwejtu w 1991 roku (strona IV barwnego materiału źródłowego).

Zadanie 45. (0–1)

Podaj dwa przykłady przyrodniczych skutków w skali lokalnej lub globalnej, spowodowanych konfliktem między Irakiem a Kuwejtem.

1. ....
.....
2. ....
.....

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)